

บทคัดย่อ

200818

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการและการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านสามขา เพื่อประเมินศักยภาพในการพัฒนาชุมชนบ้านสามขาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชนบท (Rural Tourism) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บและรวบรวมข้อมูลจากตำราและเอกสารต่างๆ การสัมภาษณ์กลุ่มแกนนำชุมชนและประชาชนในพื้นที่รวมถึงเจ้าหน้าที่ภาครัฐกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านสามขา การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและใช้วิธีการวิเคราะห์แบบ SWOT Analysis เป็นพื้นฐานในการประเมิน

ผลการศึกษาพบว่า การที่ชุมชนบ้านสามขาเข้าไปสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวที่เริ่มต้นจากนโยบายของหน่วยงานของภาครัฐที่เล็งเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวที่จะสามารถกระจายรายได้ไปยังท้องถิ่นในชนบทได้จึงได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนบ้านสามขา โดยมีกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบและมอบหมายให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่ทะเป็นผู้รับนโยบายไปปฏิบัติ

จากการเป็นต้นแบบของชุมชนเข้มแข็งและมีการสร้างฝายชะลอน้ำเพื่อป้องกันไฟป่า ทำให้มีผู้เข้ามาเยี่ยมชมและศึกษาดูงานที่ชุมชนบ้านสามขาเป็นจำนวนมาก อันนำมาสู่การจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขึ้นในชุมชน และชุมชนยังมีแนวคิดในการหารูปแบบด้านการท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนเพื่อเป็นกิจกรรมในการรองรับผู้มาเยือนที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

การศึกษาศักยภาพในการพัฒนาชุมชนบ้านสามขาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชนบท พบว่าชุมชนบ้านสามขามีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวชนบทได้ จากการเป็นชุมชนที่เข้มแข็งและมีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งที่สามารถนำมาปรับใช้ในกิจกรรมการท่องเที่ยวชนบทได้ อย่างไรก็ตาม พบว่าชุมชนบ้านสามขามีปัญหาจากการขาดความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยวและความพร้อมด้านบุคลากร ทั้งนี้ถ้าหากชุมชนบ้านสามขาสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าว และสามารถสร้างกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวชนบทที่มีความเหมาะสมกับชุมชนได้ ก็จะทำให้ชุมชนบ้านสามขาสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวชนบทได้

ABSTRACT

200818

This independent study was conducted to investigate the tourism development and management of Ban Sam Kha Community in order to evaluate its potential as a rural tourism spot by using the qualitative research method. Thus, data were collected from relevant texts and written documents, interviews with the community's group leaders and villagers in the area, and the government officials involved in tourism promotion. Moreover, participating observations of tourism activities in the community were carried out as a part of data collection. Then, a SWOT analysis is used as the basis of the evaluation.

It was found that the tourism involvement of the community started with the government policy in generating incomes for the rural communities through tourism development. Thus, tourism promotion was then initiated into the communities by the Community Development Department, Ministry of Internal Affairs and then the Office of Community Development of Mae Tha District was assigned to put the policy into practice in Ban Sam Kha Community.

Being a strong community model itself along with its dam construction for fire prevention, Ban Sam Kha has drawn a lot of study tours. This has led to various preservative tourist activities in the community. Then, other activities have also been initiated to cater to mass interest.

The results of the study revealed a great potential of Ban Sam Kha Community as a rural tourism spot. This is due to the community's strength and its abundance of tourist attractions suitable for rural tourism activities. However, what is lacking is tourism management expertise and adequate staff. Only after the problems are overcome, and various tourism activities which fit the community context are created, Ban Sam Kha community can become an attractive rural tourism spot.